

Incipit tractat^{us} de ps^{almo}. CXLVIII
 Prefatio.

Meditatio presentis vite nre in lau-
 de dei esse debet. Quia exultatio
 sempiterna future nostre vite: laus
 dei erit. Et nemo pot^{est} idoneus fieri future
 vite: q^{ui} se ad illa^m noⁿ se exercuerit. **Do-**
 do ergo laudam^{us} deū: sed et rogam^{us} deū:
 Laus nostra leticia^m habet: oratio gemitū.
Promissum est enī nobis aliqd^{am} qd^{am} noⁿ dū
 habem^{us}: et q^{ui} verax est qui promisit in spe:
 gaudem^{us}: q^{ui} tū noⁿ dū habem^{us} in desiderio
 gemim^{us}. Bonū est nobis pseuerare in de-
 siderio: donec veniat qd^{am} promissum est: et
 transeat gemit^{us}: et succedat sola laudatio.
Propter hec duo tpa: vnū quod nunc est
 in temptatiōib^{us} et tribulatiōib^{us} huius vite.
Alterū quod tūc erit in securitate et exulta-
 tione perpetua: instituta est nobis etiā ce-
 lebratio duoz^{um} tpm: aū pasca et post pasca.
Illud qd^{am} est ante pasca significat tribula-
 tionē in qua mō sum^{us}: quod vero nūc agi-
 mus post pasca significat beatitudinē in
 qua postea erim^{us}. Ante pasca ergo qd^{am} ce-
 lebram^{us} hoc et agim^{us}: post pasca aut^{em} qd^{am} ce-
 lebram^{us}: significam^{us}: et noⁿ dū tenem^{us}. **P**ro-
 pterea illud tps in ieiunijs et oratiōib^{us} ex-
 ercemus: hoc vero tpus relaxatis ieiunijs
 in laudib^{us} agim^{us}. **H**oc est enī Alleluia: et
 quod cantam^{us}: quod latine interpretat^{ur} vt
 nostis: laudate dñm. **I**llud ideo tps ante
 resurrectionē: hoc tpus post resurrectionē
 dñi est. **Q**uo tpe significat^{ur} vita futura quā
 noⁿ dū tenem^{us}: q^{ui} quod significam^{us} post re-
 surrectionē dñi tenebim^{us} post resurrectio-
 nē nostrā. **I**n capite enī nro nobis vtrūq^{ue}
 figuratū est: vtrūq^{ue} demonstratū est. **P**assio
 enī dñi ostēdit nobis vitā presentis necessita-
 tis: qua oportet et laborare et tribulari: et ad
 extremū mori. **R**esurrectio vero et clarifi-
 catio dñi ostēdit nobis vitā: quā accepturi
 sumus cū venerit retribuere digna dignis:
 mala malis: bona bonis. **E**t quodāmodo
 mali omnes cantare nobiscū possunt alle-
 luia. **S**i aut^{em} in malicia sua pseuerauerint:
 cāticum vite nre future dicere pnt^{ur} labijs:
 ipsam vero vitā que tūc erit in ea veritate
 que nūc significat^{ur} obtinere nō possunt: q^{ui}
 noluerūt meditari anteq^{uam} veniret et tenere
 quod venturum erat. **N**unc ergo fratres
 exhortamur vos vt laudetis deum: et hoc
 est quod vobis omnes dicim^{us}: quādo dici-
 mus alleluia. **L**audate dñm: **B**icis tu alte-
 ri: dicit ipse tibi: cū se omnes exhortant: om-

nes faciūt quod exhortant. **S**ed laudate
 totis votis: id est nō vt sola lingua et vox
 vestra laudet deū: sed et cōsciētia v^{est}ra: vita
 vestra: facta v^{est}ra. **E**tenī laudam^{us} mō in ec-
 clesijs quādo cōgregamur: cū quisq^{ue} descē-
 dit ad propria quasi cessat laudare deum.
Non cesset bene viuere et semp^{er} laudat deū.
Nunc desinis laudare deū: q^{ui} a iusticia et
 ab eo quod illi placet declines. **N**am si a
 vita bona nunq^{uam} declines: lingua tua ta-
 cet: vita tua clamat: et aures dei ad cor tuū.
Quō enī aures nostre ad voces n^{ost}ras: sic
 aures dei ad cogitationes nostras. **N**on
 pot^{est} aut^{em} fieri vt habeat mala facta: qui ha-
 bet bonas cogitatiōes. **F**acta enī de cogi-
 tatiōe pcedūt: nec quisq^{ue} pot^{est} facere aliqd^{am}:
 aut ad aliqd^{am} agendū membra mouere: ni-
 si primo pcesserit iussio cogitatiōis. **Q**uō
 de interiori palatio quicquid iusserit impe-
 rator per imperiū romanū emanat: quic-
 quid videtis agi per prouincias: **Q**uant^{us}
 motus sit ad vnā iussionē imperatoris in-
 tus sedēt: **M**ouet solū ille labia cū loqui-
 tur et mouet omīs prouincia: cū sit qd^{am} lo-
 quit^{ur}. **S**ic et in vnoquoq^{ue} n^{ost}ro intus est im-
 pator in corde: s^{ed} et si bon^{us} bona iubet bo-
 na fiunt: et si malus mala iubet et mala fiūt.
Cū ibi sedet x^pus: qd^{am} pot^{est} iubere nisi bona:
Cū possidet diabol^{us}: qd^{am} pot^{est} iubere nisi ma-
 la: **I**n tuo aut^{em} arbitrio deus te esse voluit:
 cui pares locū: deo: an diabolo: **L**um pa-
 raueris: q^{ui} possidebit ipse imperabit. **E**rgo
 frēs nō tantū ad sonū attēdite cū laudetis
 deū: toti laudate. **C**antet vox: cantet vita:
 cantet facta: et si est adhuc gemit^{us}: tribula-
 tio: temptatio: speret trāsitura omīa: et illū
 venturū diē quo sine defectu laudabim^{us}.
Ecce iste psalm^{us} qm̄ manifestus est currē-
 dus est nobis. **D**istribuit enim vniuersam
 creaturā laudātē deum: et tanq^{ue} hortat^{ur} vt
 laudet quasi inueniret tacentē.

Expositio psalmi.

Laudate dñm de celis: **Q**ua-
 si inueniret tacētes in celis laudē
 dñi: et exhortat^{ur} vt surgant et lau-
 dent. **N**unq^{uam} celestia laudes cōditoris sui
 tacuerūt: nūq^{uam} terrestria deū laudare cessa-
 runt. **S**z plane sunt quedā que habēt spm̄
 laudandi deū in eo affectu quo eis placet
 deus. **N**emo enī laudat: nisi qd^{am} ei placet.
Sunt aut^{em} alia que spm̄ vite et intellectū ad
 laudādū deū nō habēt: sed q^{ui} et ipsa bona
 sunt: et in ordine suo integre disposita sūt:
 et ad pulchritudinē vniuersitatis referunt^{ur}

quā condidit deus: ipsa quidē per se voce sua: et corde suo nō laudāt deum: sed cum ab intelligentibus cōsiderant: per ipsa laudatur deus: et cum p ipsa laudatur deus: quodamō et ipsa laudant deū. Verbi gratia: Laudant deum in celis: oīa que habēt spiritū vite: et intellectū purū ad eū contēplandū: et sine fastidio et defectu diligendum. Laudant autē dñm per intellectū in terra discernendī bonū et malū: et p intellectum cognoscendī creaturā et creatorem homines qui ista cogitāt: et quibus tribuit dñs mentē discernēdi ista delectandi atq; laudandi: boīes possūt. Pecora nūquid habent binōi intellectum: Si haberent huiusmodi intellectū pecora: nō nobis diceret deus: Nolite esse sicut equ⁹ et mul⁹ quibus nō est intellect⁹. Quī hortatur nos vt nō simus sicut pecora sine intellectu: ostendit nobis quia homini tribuit intellectum ad laudandū deum. Arbores nūquid vel vitam habēt: ipsam qua sentiūt sicut pecora: Nam pecora et si sensuz interiorē rationalem et mentē intelligentē atq; discernentem nō habēt quā homo habet vt laudent deum: habent tñ vitam manifestā: sic nouimus appetendī cibū: vtilia sumendi: noxia respuendi: sensus corporalia discernēdi: Visum ad colores: auditū ad voces: olfactū ad odores: gustuz ad saporē: motus vel ad voluptates: vel ad molestias cognoscendas: Intelligimus hec: et videmus ante oculos nostros. Non habent rationē intelligendi: sed habēt spiritū corpis animati et vitam manifestā. Arbores autē nec ipsa habēt: et tñ omnia laudāt deū. Quare laudant deum: Quia cū ista videm⁹: et cōsideram⁹ creatorē q̄ ea fecit: de illis nascit i nob laus dei: et cū ipsorū cōsideratione laudat de⁹: oīa laudāt deū. Lepit q̄ iste de celo: laudāt oīa: et dicit laudate. Quare cū laudant dicit laudate: Quia delectat⁹ est in eo quod laudant: et placuit ei quasi adiūgere hortationē suaz: Quō si venias ad homines bonū aliquid opantes cum gaudio: siue in vinea: siue in messe: siue in agricultura: placet tibi quod faciūt: et dicitis facite: agite. non vt tūc incipiāt facere qñ dicitis: s̄ quia placet tibi qd faciētes inuenieris: adiūgis gratulationē et exhortationē tuam. Biccēdo enim facite: et exhortādo facientes: voto quasi facis cuz illis. In hac ergo exhortatione plenus spiritu ppheta dicit hec: et psalmus est Aggei et Zacha-

rie: sic habet titulum: Isti duo pphete eo tempore quo captiu⁹ populus tenebat in babilonia: prophetabant iam futurū finē captiuitatis: vt restauraret ciuitas hierusalē: que bello ceciderat. Significauerunt ergo nobis in mysterio vitā futuram: vbi laudemus deū post captiuitatē vite p̄sentis: vbi erit innouatio ciuitatis illius magne hierlm̄ vñ pegrini suspiramus: captiuati adhuc sub onere et sarcina corporis mortalis vnde adhuc gemimus in pegrinatione: exultabimus autē in patria. Qui autē nō gemit peregrinus: non gaudebit ciuis: quia desiderū nō est in illo. Prophe te ergo isti sancti: magnam consolationem prebuerunt: tunc captiuato populo scdm carnem: id est constituto in babilonia sub regibus alienigenis. Ostendebāt enī per prophetiam futurum tempus liberationis: a captiuitate instauratiōis hierusalē. Sed illa omnia in figura gesta sunt: habent veritatē suam. Figurata sūt in antiquis: presentia ostenduntur in nobis. Modo ergo quid dicit ap̄tus: Cēdiu sumus in corpore pegrinamur a dño: Modū sumus in patria. Quādo erimus in patria: Quādo triumphabim⁹ deuicto inimico diabolo: quādo mors nouissima inimica destructa. Tūc fiet sermo qui scriptus est: Absorpta est mors in victoria. Ubi ē mors cōtentio tua: Ubi est mors aculeus tuus: Quādo ergo nulla erit mortis cōtentio: que modo est: et facit nos gemere ex defectu: ex mobilitate rerum: et fragilitate carnis humane: p̄tendūt nobiscū quotidie tēptationes: p̄tendūt nobiscū quotidie delectationes: et si nō cōsentimus: tamē molestiā patimur: et cōtendimus: et magnum piculum est: ne qui contendit vincatur. Si autē nō cōsentiedo vincamus molestias: tñ patimur resistendo delectationibus: non cessat: et nō moritur hostis: nisi in resurrectione mortuorum: Sed p̄sumamus: fidam⁹: erigunt nos Aggeus et Zacharias: cātant futurā liberationem nr̄am. Si illi pp̄lo cātauerūt: et impletū est: christiano pp̄lo qd cantatur nō implebit: Securi estote nō tātūmodo in ista pegrinatiōe vite hui⁹: sed quō h̄ agatis: videte: Nō vobis placeat amor babilonie: ne obliuiscamī ciuitatē hierlm̄. Et si corp⁹ nostrū adhuc in babilonia tenet: cor nostruz ad hierlm̄ p̄mittat. Laudet ergo tota creatura dñm: q; hoc ibi facturi sumus qd hic p̄meditamur. Laudate dñm de celis:

Laudate eū in excelsis. **P**rimo de ce-
lis dicit: postea de terra. Laudatur enī de-
us qui fecit celū et terrā: Celestia tranquil-
la sūt: pacata sūt: ibi sp̄ gaudiū: nlla mori:
nlla egritudo: nlla molestia: sp̄ laudāt deū
bñ. Nos autē adhuc in imo sum⁹: s̄ cū cogi-
tam⁹ quō illic laudetur deus: cor ibi habe-
mus: z nō sine causa audim⁹: sursū corda.
Leuem⁹ cor sursuz: ne putrescat in fra: qm̄
placet nobis qd̄ ibi agunt angeli. **M**odo
nos spe: postea re: et cuz illuc venerimus:
Laudate ergo eū in excelsis. **L**auda-
te eū omnes angeli ei⁹: laudate eū
oēs virtutes ei⁹. **L**audate eū sol
et luna: laudate eū oēs stelle et lu-
men. **L**audate eū celi celozū: et
aque que sup celos sūt laudent no-
men dñi. **Q**ñ explicauit omnia nūeran-
do: **S**ed tñ sumatim quasi oīa p̄strinxit et
cōclūsit omnia celestia laudātia creatorē
suū. **E**t q̄si diceret ei: quare illū laudāt: qd̄
illi debent: quid illis cōtulit vt laudāt eū:
Seq̄tur: **Q**m̄ ip̄e dixit et facta sūt:
ip̄e mādauit et creata sūt. **N**ō mirū
si opa laudēt opatorē. **N**ō mirū ē: si facta
laudēt factoz. **N**ō mirū si creatura lau-
det creatorē. **I**bi z christ⁹ noiatus ē: et q̄si
nō audim⁹ nomē ipsius: qui est christus:
In principio erat verbum: z verbum erat
apud deū: z de⁹ erat verbū: hoc erat in p̄i-
cipio apd̄ deū: **D**ia p̄ ip̄m facta sūt: et sine
ip̄o factum ē nihil. **P**er qd̄ facta sūt: **P**er
verbū. **Q**uō hic ostēdit: qz p̄ verbū facta
sūt: **I**p̄e dixit et facta sūt: ip̄e mādauit et
creata sūt. **N**emo dicit: nemo mādāt: nisi
verbū. **S**tatuit ea in seculū z in se-
culū seculi: **O**mnia celestia: oīa superio-
ra: virtutes oēs atqz angelos ciuitatē quā
dā supnā: bonā: sanctā: beatā: **U**ñ qm̄ pe-
grinamur miseri adhuc sumus: z quo redi-
turi in spe beati: z quo cū redierimus: in re
beati. **S**tatuit ea in seculū z in seculū seculi:
Preceptū posuit z non p̄teribit.
Quale p̄ceptuz putatis habere celestia et
angelos factoz: **Q**uale p̄ceptū dedit illis
de⁹. **Q**uale: nisi vt laudēt illū: **B**eati quo-
rū hoc est negociū laudare deū: **N**ō arāt:
nō semināt: nō molunt: non coquūt. **O**pa
enī sūt ista necessitat: **I**bi necessitas nō ē.
Nō furātur: nō dep̄dant: nō adulterātur.
Opa enī sūt ista iniquitat: **I**bi iniquitas nō ē.
Nō frāgūt panē esuriēt: nō vestiūt nudū:
nō suscipiūt pegrinū: nō visitāt egrotū: nō
cōcordant litigiosū: nō sepeliūt mortuum.
Opa enī sūt ista misericordie: **I**bi autē nul-

la miseria est in qua fiat misericordia. **O**be-
ati. **P**utam⁹ erim⁹ nos sic: **E**ia suspirem⁹:
de suspirio gemam⁹. **E**t qd̄ sumus vt ibi si-
mus: **M**ortales: p̄icti: abiecti: terra z ci-
nis. **S**z q̄ p̄misit om̄ipotēs est. **S**i ad nos
attendam⁹ quid sumus: **S**i ad illū: de⁹ est:
om̄ipotēs est. **N**ō est facturus angelū ex
hoīe: qui fecit hoīem ex nihilo. **E**nt vero
p̄ minimo habet de⁹ hoīem: p̄p̄ quē mo-
ri voluit vnicū suū: **A**tendam⁹ ad iudici-
um dilectōis et p̄missōis dei. **T**ales ar-
ras accepim⁹: tenemus mortē ch̄usti: tene-
mus sāguinē ch̄usti. **Q**uis mortu⁹ ē: **U**ni-
cus. **P**ro quib⁹ mortuus est: **U**tinā p̄bo-
nis: vtinā p̄ iustis. **S**ed qd̄ est: **E**tenī ch̄i-
stus ait ap̄lus: p̄ impijs mortuus est. **Q**ui
donauit impijs mortē suā: qd̄ seruat iustis
nisi vitā suā: **E**rigat ḡ se hūana fragilitas:
nō desperet: non se collidat: nō se auertat:
nō dicat: **N**ō ero. **Q**ui p̄misit: de⁹ ē: z ve-
nit vt p̄mitteret: apparuit hoīb⁹: venit sus-
cipere mortē nostrā: p̄mittere vitā suā.
Venit ad regionē pegrinatiōis nostre ac-
cipere hic quod abūdat: opprobria: flagel-
la: colaphos: sp̄ta in faciem: p̄tumelias:
sp̄neā coronā: suspēsiōem in ligno: crucē:
mortē. **N**ec abūdant in regiōe n̄ra: ad ta-
lia cōmercia venit. **Q**uid hic dedit: **Q**uid
hic accepit: **S**edit exhortatiōem: dedit do-
ctrinā: dedit remissiōem p̄ctōz: accepit cō-
tumelias: mortē: crucē. **A**ttulit nobis de il-
la regiōe bona: et in regiōe nostra ip̄e p̄tu-
lit mala. **P**romisit tñ nobis qd̄ ibi futuri si-
mus: vñ venit: z ait: **H**ac volo vt vbi ego
sū z ip̄i sint mecū. **L**ata p̄cessit dilectio: qz
vbi nos eram⁹: fuit nobiscū: vbi ip̄e est eri-
mus cū illo. **Q**uid tibi p̄misit de⁹ o hō mor-
talis: **Q**uia victur⁹ es i c̄nū. **N**ō credis:
Crede. **P**lus est tā qd̄ fecit: q̄ qd̄ p̄misit.
Quid fecit: **M**ortu⁹ ē p̄ te. **Q**uid p̄misit:
Et viuas cū illo. **I**ncredibili⁹ ē qd̄ mortu-
us ē c̄nū: q̄ vt in c̄nū viuat mortalis. **I**ā
qd̄ icredibili⁹ ē tenem⁹. **S**i p̄p̄ hoīez mor-
tu⁹ ē de⁹: nō ē victur⁹ hō cū deo: **N**ō ē vic-
tur⁹ mortal i c̄nū p̄p̄ quē mortu⁹ ē q̄ vi-
uit i c̄nū: **S**z quō mortu⁹ ē de⁹: **E**t vñ mor-
tuus ē de⁹: **E**t p̄t mori de⁹: **A**ccipit ex te:
vñ morē p̄ te. **N**ō posset mori: nisi caro: ū
posset mori: nisi mortale corp⁹: **I**nduit se
vbi morē p̄ te: iduct te vbi cū illo viuas.
Ubi se niduit morte: **I**n v̄ginitate m̄ris.
Ubi te iduct vita: **I**n eq̄litate p̄ris. **E**legit
sibi h̄ thalamū castū: vbi coniūgeret sp̄sūs
sp̄se. **V**erbū caro factū ē: vt fieret caput
ecclie. **V**erbū enī ip̄m nō ē pars ecclie: sed

vt esset caput ecclesie: carnem assumpsit. Quidam nostrum iam sursum est: quod hic accepit ubi mortuus est: ubi crucifixus est. **I**am quedam primitie tue precesserunt: dubitas quia secutus es: **A**rgo conuertat se et ad terrena: quia iam dixit laudes celestium. **L**audate dominum de terra: **S**uperius enim vnde cepit: **L**audate dominum de celis: et enarrauit celestia. **N**on audi terrestria. **D**racones et omnes abyssi. **A**byssi profunditates aquarum sunt: maria omnia et nubilosus iste aer: ad abyssum pertinet: **T**ibi nubes: ubi ventus: ubi tempestates: ubi pluuia: coruscationes: tonitrua: gradines: nix: et quicquid vult deus fieri super terras de isto humido et caliginoso aere: totum huius terre nomine appellauit: quia in unis mutabile est atque mortale: nisi forte putatis quia sursum pluit stellis. **O**mnia ista hic fiunt prope ad terram. **E**t aliquando sunt homines in cacuminibus montium: nubes sub se videntur et fiunt plerumque pluuie: et apparent bene intus omnia ista que perturbato aere concitantur hic fieri in ista mundi parte infima: propterea ad istas caliginosam: id est ad hunc aerem tanquam ad carcerem damnatus est diabolus: de apparatu superiorum angelorum lapsus cum angelis suis. **N**am apostolus huius de illo dicit: **S**ecundum principem potestatis aeris huius qui nunc operatur in filios diffidentie. **E**t alius apostolus dicit: **S**i enim deus angelis peccantibus non peperit: sed carceribus caliginis inferni retrudens: tradidit in iudicio puniendos seruari: infernum hoc appellans quod inferior pars mundi sit. **N**oli ergo cogitare quod accepit diabolus: sed quid perdidit. **O**ia ergo ista videtis qualia sunt: mutabilia: turbata: terribilia: corruptibilia: tamen habent locum suum: habent ordinem suum: implent et ipsa vniuersam pulchritudinem pro modo suo: et ideo laudant dominum. **C**onuersus ergo ad illa tanquam exhortans: et ipsa imo exhortans nos: vt eorum consideratione laudemus dominum. **S**ic enim laudat deum cum considerata pariter laudem dei: cepit ita dicere: **L**audate dominum de terra: dracones et omnes abyssi. **D**racones circa aquam versantur de speluncis procedunt: serunt in area: concitant propter eos aer. **M**agna quedam sunt animalia dracones: maiora non sunt super terram. **P**ropterea inde cepit: dracones et omnes abyssi. **S**unt autem spelunce aquarum latentium vnde flumina: vnde fontes procedunt vt fluant super terram: alia occulta subter eunt: et totum hoc atque omnia ista humida natura aquarum simul cum mari: et isto

infinito aere abyssus vel abyssi vocant: ubi viuunt dracones: et laudant deum. **Q**uid putamus? **Q**uia choros faciunt dracones: et laudant deum: **S**ed vos considerantes dracones: attendite artificem draconum creatorem draconum. **E**t cum miramini dracones et dicitis: magnus deus qui hec fecit: dracones laudant deum de vocibus suis. **E**t dracones et omnes abyssi. **I**gnis: grando: nix: glacies: spiritus tempestatis: que faciunt verbum eius. **Q**uare hic addidit: que faciunt verbum eius: **M**ulti stulti non valentes contemplari et discernere creaturam locis suis et ordine suo: sed nutu et iussu dei agentem motus suos: visum est illis: quia superiora omnia deus gubernat: inferiora vero despicit: abijcit: deserit: vt nec curet ista: nec gubernet: nec regat: sed casibus regantur: quod possunt: quia possunt: et mouent illos qui dicunt aliquid sibi: sed non dicant tibi: id est ne audiendo tu presumas quia ista dicunt: blasphemiam enim sunt et execrabilia deo. **S**i deus plueret: nunquid plueret in mare: **Q**ualis inquit prouidentia: getulia sinit: et mare conpluit. **A**cute sibi vident tractare. **Q**uibus dicendum est huius: **B**etulia sinit: vt tu ne sitires. **B**onum enim erat vt diceret deo: **A**nima mea velut terra sine aqua tibi. **Q**uod alio loco apte dicit: **S**ituit tibi anima mea quia multipliciter tibi et caro mea. **E**t dominus in euangelio: **B**eatum qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. **I**ste enim iam saturatus est qui talia disputat: et quasi doctus nisi videtur: nec vult discere: ideo non sitit. **N**am si sitiret: vellet discere: et inueniret: quia totum dei prouidentia fit in terra: et etiam miraretur disposita membra pulicis. **A**ttendant caritas vestra: **Q**uis disposuit membra pulicis et culicis: vt habeant ordinem suum: habeant vitam suam: habeant motum suum: **U**nam testiolam breuem: minutissimam considera quam volueris: si consideres ordinem membrorum ipsius: et animationem vite qua mouetur: et pro se fugiat mortem: amat vitam: appetit voluptates: deuitat molestias: exercit sensus diuersos: viget in motu congruo sibi. **Q**uis dedit aculeum culici quo sanguinem sugat: **Q**uod tenuis fistula est qua sorbet: **Q**uis disposuit ista: **Q**uis fecit ista: **P**ropterea in minimis: lauda magnum. **H**oc itaque tenete fratres mei: nemo vos de fide excutiat: et de sana doctrina. **Q**ui fecit in celo angelum: ipse fecit in terra vermiculum: sed angelum in celo pro habitudine celesti: vermiculum in terra pro ha-

*Alia fca
t pcellari.*

bitudine terrestri. **N**ūquid angelū fecit re-
pere in ceno: et vermiculum in celo: **D**istri-
buit sedibus habitatores: incorruptionem
in corruptis sedib⁹ dedit: corruptibilia in-
corruptilibus locis. **T**otū attende: totū
lauda. **Q**ui ergo disposuit membra vermi-
culi: non gubernat nubes: **E**t quare in ma-
re pluit: **Q**uasi nō sint in mari que alantur
pluuia: quasi ibi non fecit pisces: quasi ibi
non fecit animalia. **A**tendite quomō cur-
runt pisces ad aquā dulcem. **E**t quare in-
quit pisci pluit: et tibi non pluit aliquādo:
Et cogites te i regione esse deserti et in pe-
grinatione vite: et amarescat tibi vita p̄sens
vt futuram desideres: aut vt flagelleris: et
corripiaris et corrigaris. **Q**uō autez distri-
buit p̄pria regionuz: **E**cce quia de getulia
locuti sumus: pluit hic p̄pe omni anno: et
omni anno dat frumentū. **S**eruari hic fru-
mentū non potest: cito corrupit: quia omni
anno dat: ibi q̄ raro: et multū datur et diu
seruat. **S**ed forte putas: q̄ ibi deserat deus
homines: aut nō ibi s̄m iocūditatē suam: et
laudant: et glorificant deum. **A**pprehende
inde getulū: pone inf̄ istas arbores ame-
nas fugē hīc vult et redire ad nudā getulā.
In omnibus ergo locis deus regionibus
tempora sua queq̄ distribuit et ordinauit:
et longum est cōmemorare diligentiorē cō-
siderationē omniū rerum. **Q**uis illam ex-
plicat: **T**amē qui oculos habent: multa ibi
vident: cum viderint placent: cum placue-
rint laudant: non tanq̄ ip̄a: sed ille qui fe-
cit: ita omnia laudabunt deū. **H**ec confi-
derabat spirit⁹ p̄phetie cū dixisset: **I**gnis:
grando: nix: glacies: spiritus tempestatis:
q̄ omnia turbata vident quibusdā stultis et
quasi casibus agitari: addidit: que faciunt
verbū eius. **N**ō tibi ergo videant casibus
moueri que verbo dei i omni motu suo de-
seruiunt. **Q**uo vult deus illuc lucet ignis:
illuc fertur nubes: siue pluuiaz: siue niuem:
siue grandinē portet. **E**t quare aliquando
p̄cutiunt montē fulmina: et non p̄cutiunt
latronē: **Q**uod cūq̄ possum dicere pro ca-
ptu mentis mee quātum deus donare di-
gnetur: maiores maiora nouerint: et ampli⁹
intelligant: et det vobis de⁹ plus sapere q̄
dico: tamē cum temperātia sine superbia.
Possum ergo p̄ modulo meo dicere: qua-
re p̄cutiunt montem: et non p̄cutiunt latro-
nem: quia forte adhuc latronis conuersio-
nem querit: et ideo p̄cutitur mons: quia
non timet: vt mutetur homo qui timet ali-

quādo. **E**t tu cum das disciplinā: terram
feris: vt infans expauescat. **E**t aliquādo fe-
rit quē vult hominē. **S**ed dicis mihi: **E**cce
cedit innocentiorē et dimittit sceleratores.
Noli mirari: vnde cūq̄ mors pio bona est.
Unde autē scis illi sceleratores si se mutare
noluerit: quid penarum in occulto seruet:
Nōne mallent fulmine incendij potius in-
terire quib⁹ i fine dicit: **I**te in ignē eternū.
Opus est vt innocens sis. **Q**uid em̄: **M**a-
lum est mori in naufragio: bonum est mori
febze: **S**ive inde: siue inde moriatur: quere
qualis sit qui morit: quo post mortē iturus
est: nō vñ de vita eritur⁹ ē: quacūq̄ occasi-
one hinc exaturi sum⁹. **Q**uib⁹ erit⁹ marty-
res exire meruerūt. **N**ūquid febze: **Q**uo
milti optāt vt febze soluant: **A**lij vno ictu
gladij: alij ignib⁹: alij bestijs: **E**t deuoraue-
rūt bestie corpa martyru: et non timuerūt ne
perirēt corpora ipsorū. **U**ndiq̄ em̄ deus re-
ducat corpora sanctorū suorum: cui capil-
li capitū nr̄i numerati sūt: **E**t q̄n voluit: tres
pueros ab igne liberauit: **N**ūquid ideo ma-
chabeos in igne deseruit: **I**llos aperte libe-
rauit: illos occulte coronauit. **P**rouit igitur
deus qd̄ agat. **T**u time et bonus esto: **U**nd-
ecūq̄ voluerit vt ereas hinc paratum te
inueniat. **I**nquilin⁹ enim es non possessor
domus. **L**ocata est tibi domus ista: tibi lo-
cata est non donata: et si nolis migrabis: et
non eam tali conditione accepisti: vt quasi
tempora certa tibi sint. **Q**uid dixit domū⁹
deus tu⁹: **Q**ñ voluero cum dixerō: migra-
patus esto. **E**xpello te de hospitio: sed da-
bo domū. **I**nquilinus es in terra: eris pos-
sessor in celo. **Q**uicqd̄ ergo hic accidit con-
tra volūtātē nostrā: noueritis nō accidere:
nisi de volūtate dei: de p̄udentia ip̄ius: de
ordine ip̄i: de nutu ip̄ius: de legib⁹ ip̄i: et
si nos nō intelligim⁹ quid: quare fiat: debe-
mus hoc prudētie ip̄ius: q̄ nō sit sine cau-
sa: et non blasphemabim⁹. **C**um em̄ ceperi-
mus disputare de operib⁹ dei: quare hoc:
quare illud: et nō debuit sic facere: male fe-
cit hoc: vbi ē laus dei: **P**erdidisti alleluia.
Omnia sic cōsidera quō placeas deo et lau-
des artificem: **Q**uia si intrares i officinam
forte fabri ferrarij: non auderes resp̄ende-
re folles: uncus: malleos. **E**t da imperi-
tum hominē nescientē quid quare sit: et om-
nia resp̄endit: **S**i nō habeat peritiā arti-
ficis: et habet saltem considerationē homi-
nis: quid sibi dicit: **N**on sine causa hoc lo-
co folles positi sunt. **A**rtifex nouit quare: et

si ego nō noui. In officina nō audet vitu-
perare fabrū: et audet reprehendere in hoc
mūdo deū: Ergo quēadmodū ignis: grā-
do: nix: glacies: spūs tempestatis: que faci-
unt verbū ei: sic oīa que vanis vidētur in
rerū natura temere fieri: nō faciūt nisi ver-
bum eius: qz nō fiunt nisi iussu eius. **Ben-**
de dicit vt dñm laudent. **Montes et**
oēs colles: ligna fructifera et omnes
cedri. Bestie et oīa pecora: repti-
tilia et volatilia pennata. Beinde ad
hoies. Reges terre et omnes po-
puli: principes et oēs iudices ter-
re. Iuuenes et virgines senes et
iuuiores laudēt nome dñi. Ex-
plicata ē laus d̄ celo: explicata ē laus d̄ ter-
ra. Quia exaltatū est nome eius so-
lius. Nemo hoīm querat exaltare nome
sū. Nō exaltari. Illi te subde qui nō pōt
humiliari. Exaltatū est nome ei⁹ solius.
Confessio eius in celo et in ter-
ra: Quid est p̄fessio eius in celo et in terra:
Quia ipse cōfiteatur: Non. Sed qz illi om-
nia p̄fitentur: oīa clamant: omniū pulchri-
tudo quodāmodo vox eorū est cōfiteutiūz
deō. Clamat celum deo: Tu me fecisti non
ego. Clamat terra: Tu me p̄didisti n̄ ego.
Quō ḡ clamāt ista: Qñ p̄siderātur et b̄ in
uenitur ex tua cōsideratione clamāt: ex vo-
ce tua clamāt. Confessio eius in celo et in ter-
ra. Attende celū: pulchrū est: attēde terrā
pulchra es. Et r̄qz sibi valde pulchrū est.
Ipe fecit: ipse regit: ipius nutu gubernant.
Ipe trañcit tpa: momenta ipse instaurat:
p̄ seipm̄ istaurat. Oīa ḡ ista laudat illū: si-
ue in statu: siue in motu: siue de terra deor-
sum: siue de celo sursum: siue in vetustate: si-
ue in renouatiōe. Cū vides hec et gaudes
et attolleris in artificē: inuisibilia eius p̄ ea
q̄ facta sūt intellecta cōtueris: p̄fessio eius
in celo et in terra: id est confiteris ei de reb⁹
terrenis: p̄fiteri ei de reb⁹ celestib⁹: et qz ipse
fecit omnia: et meli⁹ illo non est aliqd: q̄cqd
fecit intra illū est: et q̄cquid i bis placet mi-
nus est q̄ ipse. Nō ḡ ita tibi placeat quod
fecit: vt recedas ab eo q̄ fecit. Sed si amas
quod fecit: multo magis eū q̄ fecit: Si pul-
chra sunt que fecit: quātomagis pulchrior
est qui fecit. Confessio ei⁹ in celo et in terra.
Et exaltauit cornu populi sui. Ecce
quod p̄phetabant Aggeus et Zacharias
modo cornu populi sui humile est in tritu-
ris: in tribulationibus: in temptatiōib⁹: in
tonsione pectorū. Qñ exaltabit cornu po-

puli sui: **Quādo venerit ipse domin⁹: et or-**
tus fuerit sol noster: nō iste qui oculis vide-
tur et orit sup bonos et malos: sed de quo
dicit vobis qui timetis deū oriet sol iusti-
cie et sanitas in pennis eius: et de quo dictu
ri sūt supbi et ipij: Iusticie lumen nō illuxit
nobis: et sol non est ortus nobis. Ipse erit
estas nostra. Modo fructus per hibernū
in radice nō apparent. Attendis quasi ar-
idas arbores p̄ h̄emē: Qui nō nouit vide-
re aridas putat vitē: et forte iuxta ē que ve-
re aruit. Similes sunt ambe p̄ h̄emē: illa
viuit: illa mortua est: sed illius vita et illius
mors in abscondito ē. Estas p̄cedit: vita il-
lius clarificatur: mors illius manifestatur.
Procedit honor foliorū: secunditas fruc-
tuiuz: vestitur vitis in facie ex eo qd̄ habet
in radice. Ergo mō fratres tales sumus q̄-
les sunt et alij hoies. Quō nascunt: man-
ducāt: bibūt: vestiūtur: trañgunt vitā istā:
sic et sancti. Aliqñ res ipse decipiūt homi-
nes: et dicit: Ecce postqz cepit esse christi-
anus: nūquid non ei dolet caput: Aut qz
christianus est: quid habet plus a me: P̄
vitis arida: attendis iuxta te vitem nudā
in hiberno: sed nō aridā p̄ estatis vim. Et
veniet dñs honor noster q̄ latebat in radi-
ce: et tunc exaltabit cornu populi sui: post
captiuitatē in qua mortaliter viuit. Cū
dicit Ap̄l̄s: Nolite ante tēpus iudicare:
donec veniat dñs et illuminabit abscondita
tenebrarū: et tunc laus erit vnicuiqz a deo.
Sed dicitis mihi. Ubi est radix mea: vbi ē
fructus meus: Si credis: nosti vbi est ra-
dix tua. Ibi est em̄: vbi est fides tua: vbi ē
spes et caritas tua. Audi Ap̄l̄m: Mortui
em̄ estis: Quasi p̄ h̄emē mortui appare-
bāt. Audi qz viuit: et vita v̄sa abscondita ē
in q̄t cū xp̄o i deo. Ecce vbi habes radicē.
Qñ ḡ honore ornaberis: qñ fecū daberis
fructu. Audi illū sequētē: Cū christus ap-
paruerit vita vestra: tūc et vos apparebit
cū ipso in gl̄ia. Et exaltabit cornu populi sui.
Hymn⁹ oibus sanctis ei⁹. Hym-
nus scil̄ quid ē: H̄atus ē cū laude dei. Si
laudas deū et nō cātas: nō dicitis hymnū.
Si cātas em̄ et nō laudas deum nō dicitis
hymnū. Si laudas aliud qd̄ nō ptinet ad
laudē dei: et si cātādo laudes nō dicit h̄ym-
nū. Hymnus ḡ tria ista habet: et canticū et
laudē et dei. Laus ḡ dei in cātico hymnus
dicit. Quid est ḡ hymn⁹ oibus sancti ei⁹:
Accipiāt sancti ei⁹ hymnū: dicant sancti
ei⁹ hymnū: quia h̄ est qd̄ accepturi sunt in

Alia lra.
t vniuersa.
I serpētes et vo-
lucres p̄nate.

Alia lra.
sup celū et trā.

Alia tra.
† filijs.
† populo.
† appropinquanti

sine: hymnus sempiternus. Ideo alio loco dicit psalmus: Sacrificium laudis glorificabit me: et ibi est via qua ostendat illi salutare meum: Et beati qui habitant in domo tua in secula seculorum laudabunt te: hoc est hymnus omnibus sanctis eius. Qui sunt sancti eius? Filij israel populi appropinquantes sibi. Nemo dicat: non in filiis israel. Ne putetis iudeos filios israel esse: et nos non esse filios israel. Audeo vobis dicere fratres mei: illi non sunt et nos sumus. Audi te quare: quia maior est natus secundum spiritum: quam natus secundum carnem. Ubi israel: Ex Abrahā. Quia Isaac ex Abrahā: israel ex Isaac. Quod placuit deo Abrahā: Credidit autem Abrahā deo: et reputatus est illi ad iusticiam. Quisquis imitatus fuerit Abrahā: filius est Abrahā. Quisquis degeneravit a fide Abrahā: perdidit progeniem Abrahā. Iudei degeneraverunt: perdidit. Imitati sumus nos: inuenimus. Audi quare illi perdidit: Quid illis dicit dominus dicentibus filij sumus Abrahā: Audi sunt ostendere se et erigere cervicem de nobilitate generis iusti. Et quid illis dominus? Si filij Abrahā essetis facta: utique Abrahā fecissetis. Si ergo perdidit ipsi quod filij sunt Abrahā: inuenimus nos ut filij simus Abrahā. Credendo quippe inuenimus: quod illi non credendo amiserunt: quare credidit Abrahā deo: et reputatus est illi ad iusticiam. Et semen Abrahā christus: et in christo nos sumus: et ex israel populus: de quo populo Maria: de qua Maria christus: in quo christo nos: Ergo filij israel nos. Et quod addidit ut discerneret nos: Filij israel populo appropinquanti sibi. Attēdite iudeos: si propinquant ipsi sunt et forte propinquant. Bicit mihi aliquis: Quotidie cantat et ipsi psalmus: et cantant hymnos dei. Non auditis quod eis dixit propheta: Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Si illorum cor longe est: nostrum autem proximum est: quia credimus: quia speramus: quia diligimus: quia christo adiuncti sumus: quia membra ipsius facti sumus. Nūquid membra longe sunt a capite: Si essent longe et diuisa essent: non diceret: Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque in consummationem seculi. Si separata essent: non de celo diceret: Saul saule quid me persequens: Si non in nobis esset: non diceret: Esurui et dedistis mihi manducare. Et cum diceret illi: Quando te vidimus esurientem: respondit: Cum vni ex minimis meis fecisset

mibi fecistis. Ecce populus: ecce appropinquans israel: et cum illo modo spe: postea re.

Explicit Tract. de ps. CXLVIII.

Incipit Tract. de ps. CXLIX.

Exhortatio.

Laudemus dominum et in voce: et in intellectu: et in opere bono. Et sicut nos hortatur iste psalmus: cantemus ei canticum novum. Sic enim incipit.

Expositio psalmi.

Cantate domino canticum novum: Vetus homo: vetus canticum: novus homo: novum canticum.

Vetus testamentum: vetus canticum. Novum testamentum: novum canticum. In veteri testamento promissiones sunt temporales et terrene. Quisquis terrena diligit: vetus canticum cantat. Qui vult cantare canticum novum: diligat eterna. Ipsa dilectio nova est et eterna. Ideo semper nova: quare non veterascit. Nam si bene consideras: antiquum est hoc. Quomodo ergo est novum? Nūquid fratres mei vita eterna modonata est: Vita eterna ipse christus: et secundum divinitatem: non modo natus est: quia in principio erat verbum et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Si que per ipsum facta sunt antiqua sunt: quid est ipse per quem facta sunt: Quid nisi eternus et patri coeternus. Sed nos dilapsi in peccatum: penitimus ad vetustatem. Nostra enim vox est in illo psalmo: ubi dicit cum gemitu: Inueteravi in omnibus inimicis meis. Inueteravit homo per peccatum: innouatur per gratiam. Omnes ergo qui innouantur in christo: ut ad vitam eternam incipiant pertinere canticum novum cantant: et hoc canticum pacis est: canticum hoc caritatis est. Quisquis se a conjunctione sanctorum separat: non cantant canticum novum: securus est enim vetustam animositatem: non novam caritatem. In nova caritate quod est: Pax vinculum sancte societatis: copago spiritualis: edificium de lapidibus vivis. Ubi est hoc? Non in vno loco: sed per uniuersum orbem terrarum. Audi hoc de alto psalmo: sic dicit: Cantate domino canticum novum: cantate domino omnis terra. Et hoc intelligit: quare non cum omni terra cantat: canticum vetus cantat: quilibet verba de ore eius procedunt. Quid enim attendo: quid sonet cum video quid cogitet: Et tu inquis vides quid cogitet?